

חצבת האם זה באמת נורא כל כך? – טעימות מדע

פעילות לתלמידים המבוססת על כתבה בנושא באתר דוידסון ומקורות מידע נוספים.

הפעילות נכתבה על-ידי ד"ר קרין הלוי-טוביאס

קראו את הכתבה [חצבת – האם זה באמת נורא כל כך? \(כן\)](#) (אתר דוידסון) וענו על השאלות הבאות:

1.

- א. מדוע לדעתכם במדינות מסוימות חשבו שהמחלה כבר מוגרה לגמרי?
- ב. מדוע בשנים האחרונות יש התפרצויות של חצבת במדינות אלו?

2.

- א. מדוע חלק מהחולים הם תינוקות בני פחות משנה וכיצד ניתן למנוע את ההידבקות שלהם בחצבת?
- ב. מדוע החיסון אסור לאנשים שמערכת החיסון שלהם מוחלשת בגלל מחלה או טיפול מדכא חיסון?
- ג. אצל חולי איידס וחלק מחולי סרטן מערכת החיסון מוחלשת בגלל המחלה או הטיפול בה. מהן הסיבות להחלשת מערכת החיסון בחולי איידס ובחולי סרטן?
- ד. נסו לחשוב על מצבים בהם אנשים מקבלים טיפול אשר גורם לדיכוי של מערכת החיסון?

3. יש הטוענים שחצבת היא מחלה קלה יחסית ואין סיבה להתחסן כנגדה. אם ילדים או אנשים בוגרים ידבקו במחלה

הם יפתחו חיסון טבעי כנגדה. צפו בסרטון שבכתבה [חצבת – האם זה באמת נורא כל כך? \(כן\)](#) וענו.

- א. מדוע החולים בחצבת יפתחו חיסון טבעי למחלה?
- ב. מהם התסמינים של מחלת החצבת ומהם הסיבוכים שעלולים להיות ממנה?

4. החיסון לחצבת הוא על ידי הזרקה של נגיף מוחלש.

- א. האם זהו חיסון פעיל או סביל? הסבר.
- ב. האם זהו חיסון טבעי או מלאכותי? הסבר.
- ג. הסבירו מדוע תגובה חיסונית מספקת מושגת בדרך כלל רק לאחר שבועיים ממועד ההתחסנות?

5. "אם כל מי שיכול להתחסן אכן יתחסן, המחלה תמוגר כי לא יהיה מי שיעביר אותה לבלתי מחוסנים, זה נקרא אפקט העדר". צפו בסרטון [חסינות העדר וחיסונים](#) וענו.

מהי חסינות העדר ומה החשיבות שלה?

6. צפו בסרטון [מה זה חסינות העדר? ואיך זה קשור להתפשטות מגפת החצבת](#) וענו.
- א. עד עכשיו מספר החולים בחצבת בישראל היה אפסי במשך שנים רבות. מדוע עלה מספר החולים בשנה האחרונה בעולם בכלל ובישראל בפרט?
- ב. יש מספר ישובים בישראל בהם אנשים מתנגדים לחיסונים מבחינה אידיאולוגית או סתם פשוט לא חיסנו את הילדים. אותם מקומות מועדים להתפרצות חצבת בכל רגע. הסבירו מדוע מקומות אלו מועדים להתפרצות המחלה.
7. ישנם הורים שלא מחסנים את ילדיהם כנגד חצבת וטוענים שזכותם לא לחסן את בני משפחתם ושאינם פוגעים בכך באחרים. לעומתם יש הטוענים שההורים המסרבים לחסן את ילדיהם, מסכנים את הילדים האחרים. יש היום גני ילדים פרטיים שלא מקבלים לגן ילדים שאינם מחוסנים. קראו את הכתבה הבאה: [גני ילדים ברמת השרון: אין כניסה לילדים לא מחוסנים](#), וכתבו טיעונים בעד ונגד מניעה של כניסת ילדים לא מחוסנים לגני ילדים.
8. במהלך החודשים מרץ ועד סוף דצמבר 2018, כתוצאה מיבוא של המחלה על ידי מספר מצומצם של תיירים ומבקרים ולאחר מכן הפצה של המחלה בקרב אוכלוסייה לא מחוסנת, נדבקו מעל ל-3,150 אנשים בחצבת. צפו בנתונים מתוך אתר משרד הבריאות: [מספר מקרי החצבת בישראל לפי ישוב](#).
- א. מהם חמשת הישובים בישראל בהם מספר מקרי החצבת היה הגדול ביותר בשנת 2018?
- ב. האם מהנתונים שבאתר ניתן לדעת מה אחוז הנדבקים בכל ישוב? הסבר.